

10.1.2024

Inledande prov 2024

Provet inleds 10.1.2024 kl. 15.00 och avslutas kl. 17.00.

Du kan inleda provet genast när du har fått denna fil. Följ noggrant de anvisningar för avläggande av provet som du tidigare fått samt de anvisningar som ges nedan! Om man bryter mot anvisningarna kan detta leda till att provprestationen förkastas.

Anvisningarna börjar på följande sida.

Upprättande av svaren

Provet består av fyra frågor. **Högst tre svar bedöms.** Du kan välja vilka frågor du svarar på. Alla frågor är likvärdiga. Av ditt svar på en enskild fråga kan du få högst 5 poäng. Maximipöängtalet för provet är 15 poäng.

Du ska motivera dina svar. Varje svar bedöms som en helhet. Vid bedömningen fästs uppmärksamhet förutom vid kunskapen om rättsnormerna också vid kvaliteten av den rättsliga argumentationen.

Skriv dina provsvar på dator. Spara och lämna in dina svar som Word-dokument, dvs. docx-fil. Lämna in dina provsvar i textform. Svaren får inte innehålla bilder, videor, tabeller, hyperlänkar, inbäddade filer eller motsvarande element.

Dina svar bedöms separat från varandra. Skriv ditt svar på varje fråga i en separat fil. **Skriv som namn på varje svarsfil frågans nummer, mellanslag och ditt efternamn.**

Exempel: Examinand Elin Exemplarisk anger som namn på svarsfilen för fråga 2 "2 Exemplarisk".

Skriv ditt namn och födelsedatum samt frågans nummer i början av varje svar.

Exempel: Examinand Elin Exemplarisk, född 1.1.1990, anger i början av svaret på fråga 4 "Elin Exemplarisk, 1.1.1990, 4.".

Längden på provsvaren har begränsats. **Den maximala längden på svaret på varje fråga är 5 000 tecken inklusive mellanslag.** I maxilängden räknas inte de tecken som använts för anteckning av examinandens namn och födelsedatum samt frågans nummer. Den del av svaret som överskrider maxilängden lämnas utanför bedömningen.

Inlämnande av svaren

Lämna in högst tre svar per e-post i en försändelse som bilaga till adressen tuomarinkoulutuslautakunta.om@oikeus.fi senast vid utgången av provtiden. **Provtiden går ut kl. 17.00.** Svar som lämnats in för sent kan lämnas obedömda.

Lämna inte in fler än tre svar. Om du lämnar in fyra svar, bedöms dina svar på frågorna 1, 2 och 3 och ditt svar på fråga 4 lämnas obedömt.

Om du avstår från att avlägga provet eller inte lämnar in ett enda svar, meddela detta till ovan nämnda e-postadress före utgången av provtiden.

Frågorna börjar på följande sida.

Fråga 1

A har under hela sin vuxenålder varit politiskt aktiv och velat påverka samhällliga frågor. Att bygga upp ett samhälle som baserar sig på förtroende har stått i centrum för hans politiska tänkande. Han är styrelsemedlem i ett politiskt partis lokalförening och han har ett kommunalt förtroendeuppdrag. Till yrket är han polis.

Medan A samtidigt är medlem i styrelsen för partiets lokalförening, i ett kommunalt förtroendeuppdrag och i en polistjänst, har A på sitt konto på kommunikationstjänsten Twitter (sedermera X) publicerat skrivelser som kritiserat polisledningen i sin helhet. A:s publikationer har varit öppett framlagda och de har infallit under flera månaders tid. I sina publikationer har A i raka, provocerande och nedsättande ordalag kritiserat polisens ledning för politisering och hävdat att ledningens verksamhet i högre grad motsvarar de politiska konjunkturen än inriktar sig på att säkerställa att de uppgifter som den fått genom lag fullgörs. Han har hävdat att polisen ger vissa minoriteter skydd på ett ojämnt sätt jämfört med andra personer, vilket enligt A till exempel har tagit sig uttryck i att de inte har ingripit i det våld som dessa minoriteter påstås ha utövat under sina demonstrationer. A har dock inte gjort gällande att polisen har brutit mot lagen.

På grund av A:s skrivelser har hans arbetsgivarpolisinsrättning gett honom en varning. Arbetsgivaren har ansett att publikationerna bland annat skadar polisen och det samhällliga förtroendet för att polisen sköter sina uppgifter opartiskt. A anser att varningen som polisen gett honom kränker hans grundläggande rätt till politisk yttrandefrihet. Detta gäller i synnerhet eftersom A inte har skrivit publikationerna på sin tjänstetid utan på sin fritid, dvs. utanför arbetstiden, och han har betonat sin roll som politisk privatperson när han författat texterna.

A har sökt ändring i varningen hos förvaltningsdomstolen. Du deltar i beslutsprövningen av målet i förvaltningsdomstolen. Vilka faktorer påverkar bedömningen av om den varning som getts A utgör en kränkning av yttrandefriheten?

Fråga 2

En tvist om barnet mellan A och B behandlades i huvudförhandling i tingsrätten. Tvisten gällde såväl vårdnad om barn, umgängesrätt, boende som underhållsbidrag.

Genast i början av rättegången inledde A ett olämpligt och störande beteende genom att förolämpa B och betvivla B:s biträdes motiv och domstolens opartiskhet.

Ordföranden beordrade A att uppföra sig sakligt och meddelade att hen vid behov är beredd att döma A till rättegångsbot om A fortsätter att uppföra sig osakligt.

När A hade fortsatt att uttrycka sig förnedrande om B dömde ordföranden A till en rättegångsbot på 1 000 euro. Ordföranden tillade att "Ett ord till utan tillstånd leder till hårdare påföljder".

A skakade på huvudet och sade att "Så var det med den opartiskheten" och fortsatte att uttrycka sig förnedrande om B och dessutom skälla på domaren på ett osakligt sätt. Ordföranden meddelade således att "behandlingen av ärendet fortsätter först när A har lugnat sig" och förordnade med stöd av 14 kap. 7 § rättegångsbalken att A omedelbart ska tas i förvar och hållas i förvar fram till följande morgon. Ordföranden ansåg att förfarandet var godtagbart, eftersom A verkade berusad.

När poliserna höll på att transportera A till förvaret, fortsatte A att uttrycka sig förnedrande om B och överraskande urinerade hen också på polisbilen på parkeringsplatsen. För urineringen förelade polisen A en ordningsbot på 40 euro för ordningsförseelse.

Senare infann sig A och B i tingsrätten i ett ärekränkingsmål. B hade framställt en begäran om utredning av A, eftersom A hade förolämpat och skymfat B i samband med behandlingen av vårdnadstvisten samt då A hade transporterats till polisbilen. Enligt B stöddes A:s skuld av att A i samband med förolämpningarna och skymfningarna hade dömts att betala en rättegångsbot på 1 000 euro och A också hade ålagts att hållas i förvar i nästan 24 timmar samt dessutom hade A förelagts en ordningsbot på 40 euro för gärningen under transporten till förvaret.

A:s biträde meddelade att hens huvudman utgår från att förbudet mot dubbel straffbarhet hindrar att A åtalas och döms för ärekränkning. Enligt biträdet bör man vid bedömningen av saken bland annat beakta att 14 kap. 7 § i rättegångsbalken trädde i kraft 2006, varefter förbudet mot dubbel straffbarhet har fått nya innebörder.

Du är ordförande i ärekränkingsmålet mellan A och B. Svara och motivera huruvida förbudet mot dubbel straffbarhet har betydelse vid bedömningen av A:s straffrättsliga ansvar för ärekränkning.

Fråga 3

Den fysiska personen Z har varit bosatt i medlemsstaten K i Europeiska unionen (EU). Hen har gjort internationella investeringar i bolag i andra EU-medlemsstater. Z har haft ett direkt ägande på 5 % i bolaget A i medlemsstat L. Ett år har Z betalats dividendinkomster från detta bolag och de har varit skattepliktiga i inkomstbeskattningen för Z.

Z har påförts en inkomstskatt på 25 % på hela dividenden i medlemsstat L, där dividenden har betalats. Skatten motsvarar det sätt på vilket medlemsstaten L beskattar fysiska personer som är skatterättsligt bosatta där för dividender från bolag som är etablerade i medlemsstaten i fråga. Dessutom har Z i sin hemviststat K påförts en inkomstskatt på 30 % på hela dividenden. Skatten motsvarar den skatt som medlemsstat K påför fysiska personer som är skatterättsligt bosatta där och som erhåller dividender från bolag som är etablerade i medlemsstaten i fråga. Till följd av detta har Z betalat sammanlagt 55 procent i skatt på dividenden från utlandet, medan Z skulle ha varit tvungen att betala endast 30 procent i skatt på dividender från hemviststaten.

Z är van vid att skatteproblem i samband med den internationella ekonomin, såsom dubbelbeskattning, kan undvikas genom internationella skatteavtal. Det har dock inte funnits något skatteavtal mellan medlemsstaterna K och L, eftersom avtalet hade sagts upp av regeringarna på grund av upprepade tolkningsproblem. Z är frustrerad över att avsaknaden av ett skatteavtal leder till dubbelbeskattning. Detta är särskilt beklagligt eftersom land K med andra medlemsstater än L har skatteavtal, genom vilka dubbelbeskattning undviks.

Z upplever att hen blir beskattningsmässigt diskriminerad i förhållande till fysiska personer som är bosatta i K och som placerar inom de nationella gränserna eller i länder med vilka "saker sköts på ett förnuftigt sätt genom skatteavtal". Z funderar på om det i EU-lagstiftningen och inre marknadsrätten finns sätt att ingripa i dessa former av diskriminering. Hen misstänker att K i egenskap av EU-medlemsstat har gjort sig skyldig till skattediskriminering på grund av att landet inte har beaktat Z:s beskattningsmässiga omständigheter i sin helhet. En bekant till hen har visserligen sagt att det inte finns något hopp, eftersom "man, trots alla ansträngningar, inte i någon större utsträckning har fått till stånd ett direktiv om inkomstskatt för fysiska personer i EU".

Z:s ärende ska bedömas av en domstol som behandlar förvaltningsärenden i medlemsstaten K. Du deltar i beslutsprövningen vid domstolen. Utifrån vilka synpunkter bedömer du i ljuset av EU-rätten om Z:s beskattning är godtagbar i land K?

Fråga 4

A, som bor i ett egnahemshusområde, upptäckte att B, som bor i grannhuset, misshandlade C som är B:s förälder. C bodde i samma hus som B. A ansåg att situationen var allvarlig, eftersom C på grund av sin ålder var i underordnad ställning och C inte hade någon faktisk möjlighet att flytta någon annanstans. Därför gick A under B:s och C:s fönster och använde sin mobiltelefonkamera för att spela in situationen där B utsatte C för våld.

Dagen därpå uppmanade A C att göra en polisanmälan, men C ville inte göra det. Enligt C var förhållandet mellan C och B en privatsak som A inte hade något att göra med.

Senare hörde A när C berättade för sin vän D om sin misshandel. Samtalet fördes på en terrass som var en del av huset där B och C bor. A smög närmare C och D och spelade in samtalet mellan C och D med telefonen. I upptagningen beskrev C för D i detalj den misshandel som A tidigare hade spelat in med sin mobiltelefonkamera.

Enligt A var det inte motiverat att betrakta våldet i den nära relationen som en privatsak, och därför gjorde hen en polisanmälan om B och överlämnade det material som hen hade filmat och spelat in till polisen.

Vid förundersökningen vägrade C att kommentera den misshandel som B påstods ha gjort. För polisen betonade C att hen inte har något intresse av att främja straffprocessen och att hen inte har några yrkanden som riktas mot B. Polisen meddelade att misshandel är ett brott som hör under allmänt åtal och att C inte kan förhindra att straffprocessen framskrider.

I början av huvudförhandlingen i tingsrätten framgick det att C utövar sin rätt enligt 17 kap. 17 § 1 mom. i rättegångsbalken att vägra vittna mot B. C vittnade med andra ord inte mot B.

När tingsrätten hörde sig för om åklagarens uppfattning konstaterade åklagaren att den övriga bevisning som läggs fram i saken är så stark att det enligt åklagarens uppfattning inte var problematiskt att C åberopar sin rätt att vägra vittna. Då konstaterade B:s biträde att åklagaren inte kan använda material som A filmat och spelat in som bevis, eftersom materialet har skaffats olagligt genom gärningar som uppfyller brottsrekvisiten för olovlig observation och olovlig avlyssning. Dessutom är det problematiskt att utnyttja materialet med tanke på C:s rätt att vägra vittna.

Du är ordförande vid huvudförhandlingen. Bedöm och motivera huruvida det material som A filmat och spelat in kan användas som bevis vid behandlingen av misshandelsfallet.

Frågorna slutar här.